

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttérre 20 fillér.

Felolós szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.

Főzserkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdosos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Helyesebben gazdálkodjunk.

A mióta az egész országban észlelhető drágaság, különösen az élelmicikkeknél oly rohamosan beállott, és egyes cikkeknel pláne az áremelkedés már elviselhetetlen mértékben emelkedett, kell, hogy gondolkodóba ejtse az embereket, hogy hogyan, miképpen lehetne ezen a bajon segíteni, amelyik segítség egyuttal alapját vetné meg annak is, hogy a földmíveléssel és állattenyésztéssel foglalkozó polgárok százezzein is segítve lenne. Már régóta hangzogatott tény az, hogy a magyar gazda az ő egyoldalulag kezelt gazdálkodási rendszere mellett anyagi tekintetben soha jobb körülmények közé nem juthat, ha megmarad a régi járt uton, s nem iparkodik, hogy magának a földje intenzívebb, belterjesebb kihasználása által fokozott jövedelmet nem biztosít.

Más államokban már régebben rátudták venni a gazdasági szakkörök a polgárság földmíveléssel foglalkozó nép zömét, hogy az egyoldalú kalászos vetések forszirozását hagyják abba, és inkább hüvelyes, kapás és az állattenyésztésre alkalmas takarmány növényeket honosítsák meg, mint amelyeknek művelése hasznosabb jövedelmi forrásnak bizonyult.

És hogy ez így van, ennek különösen Szászországban, Hessenben, a kelettengeri tartományokban, de különösen Hollandiában és Belgiumban látam az eredményét, ahol egyrészt a kertü veteményeket és gyümölcs-termelést kultiválják, másrészt az utóbbi kettőben az állattenyésztés terén érték el az utóbbi időben óriási sikereket.

All ez a tény különösen az állat (marha) tenyésztésnél. Tudjuk jól, hogy három év óta Magyarországon a marha ára rettenetesen emelkedett és hogy ma a legjobban jövedelmező dolog a polgárságra nézve, ha különösen az állattenyésztésre adja magát és minél több jó vágó marhát visz a piacra.

Ezt azonban csak úgy lehet elérni, ha a buza és rozs területekből minél többet elvonunk és ezt az állattenyésztéshez szükséges növényekkel pótoljuk. Mert csakis a jó takarmány előállítása teszi lehetővé azt, hogy minél több és minél jobb állatanyagot vigyünk a piacra, amint az Belgiumban, de különösen Hollandiában az utóbbi években megtörtént.

Pedig hogy ez sokkal könnyebb és kevesebb megmunkálást is igényel, azt a földmívelő polgárok jól tudják, és hogy ez ideig mégis csökönnyösen ragaszkodtak a buza és más kalászos növények termeléséhez, nem tudhatjuk be másnak, mint hogy ragaszkodtak a régi szokásokhoz.

Időszerűvé tette még ennek a dolognak a szóba hozatalát az is, hogy a folyton fejlődő városok, valamint a létesült fürdő telepek szükséglete oly rohamosan állott be, hogy például egyes vidékek lakossága nem

tud annyi élelmi és kertü cikket termelni, amelyet a legjobb áron el ne kapkodnának a piaci vásárlásra utalt emberek százezrei.

A baromfi és gyümölcs termelés is sokkal jobban kifizeti magát, sem hogy ezt be nem látnak ezek az emberek, mert hiszen tudjuk jól, hogy a külföldi kivitelre is óriási nagy a kereslet, különösen tojásból és szárnyasból Anglia és Németországba és fajgyümölcsöt sem tudunk annyit termelni, amennyit ennek a két országnak a piaca lőlünk nem importálna.

De amidőn a hazai szükségletet sem tudjuk előteremteni, akkor kell, hogy gondolkodóba essenek az emberek, nem e lenne célszerű e kérdéssel gyakorlatilag is foglalkozni és megpróbálni, hátha tényleg úgy áll a dolog. Mert azt láthatják, akiknek az érdekeben szólnak, hogy minkel a jó akarat vezet, mert amidőn ezeket szóba hozzuk, csak azért tesszük, hogy őket figyelmeztessük, csak az ő figyelmüket ezekre a dolgokra felhívjuk.

Jó és több állatállomány beszerzése a legjobb mód arra, hogy a polgárság magának nagyobb jövedelmet biztosítson, de ezt csak úgy érheti el, ha nagyobb gondot fordít a takarmánynövények termelésére, valamint nagyobb gondal fogják felkarolni a kertü növények termelését, és a szárnyas nevelésére is több gondot fordítanak. Különösen áll ez annak a vidéknek a lakossága érdekében, ahol a fürdő és nyaralóhelyek túltömöttsége folytán nagy és kényesebb igényű közönség torlódik össze, mert ezek sokkal nagyobb igénynyel bírván, mindenféle árul sokkal többet és sokkal jobb áron vásárol.

Ez csak a kezdet a boldogulására; a nép rétegeknek be kell látni maguktól azt, hogy amit itt írunk, az a nép jól felfogott érdekében tettük meg, abban a reményben, hogy annak már a közel jövőben foganatja is lesz.

Gazdasági állam népe csak úgy boldogulhat, ha a kor igényeivel összhangba tud jönni ez a fő biztosítéka a polgárság boldogulásának, amint ezt más népek és nemzeteknél is tapasztaljuk.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Kérelem.** Lapunk jövő hó 1-ével a XXIII-ik évfolyam IV-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjék. Tisztelettel a **KIADÓHIVATAL.**

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Dékány Mihály csáktornyai áll. tanítóképzőintézeti rendes tanárt a VIII. fizetési osztályba léptette elő, — Dienes Károly csáktornyai áll. tanítókép-

zítőintézeti ségedtanárt pedig a IX. fizetési osztályba rendes tanárrá nevezte ki.

— **Záróra.** A helybeli kereskedők, az előbbi években folytatott szokáshoz híven, üzleteiket október 1-től este 7-kor zárják.

— **Adomány a kórház alapra.** A csáktornyai uhlánus altisztek az elmúlt nyáron is, mint az előző évek nyarán, a Hencsey-féle vendéglő kerthelyiségében hetenkint kétszer rendes kuglizó estélyeket tartottak, melyet f. hó 8-án fejeztek be dijkuglizással. A nyári kuglizó estéknek, valamint a befejező dijkuglizással összekötött estének összes tiszta jövedelme 64 K 41 f tett ki, melyet az uhlánus altisztek felerészben (32.20 K) a csáktornyai kórházalapjává Csáktornya nagyközség pénztárába befizettek, a jövedelem másik felét (32.21 K) pedig a katonai altisztek árváit és özvegyeit segítő-egyesületnek adtak át. A Csáktornyai építendő kórházalapra juttatott fentti szíves adományért Csáktornya nagyközség elöljárósága ezúton mond ószinte köszönetet az adakozóknak.

— **Megszűnt sertésvész.** Jánosfalú községben szorványosan uralgott sertésvész megszűnt, miért is folyó hó 24-től kezdődőleg a zárlat alól feloldatott.

— **Fedeztetési állomások Muraközben az 1907 évben.** A jövő 1907 évre Muraközben a következő fedeztetési állomások létesítése határozatott el: Alsódomboru 2, Drávaegyház 2, Kotor 2, Légrad 2, Muracsány 6, Murakeresztur 5, Muraszentmárton 3, Muraszerdahely 6, Novakovec 3, Räckanizsa 2, Zalaujvár 2 ménnel. Alsódomboru Drávaegyház és Kotor községek kérelme, hogy az állomás egy-egy ménnel szaporítottassék, elutasított. Stridó a múlt évben lemondott a fedeztetési állomásról, helyette Räckanizsa kap 2 hidegvérü mént.

— **Ménlövizsgálat.** A magán tulajdont képező és fedeztetésre használni kívánt ménlovak vizsgálatá következő napokon fog eszközöltetni: Nagykanizsán november 3-án, Letenyén 5-én, Perlakon 6-án, Csáktornyan 7-én, Alsólendván 8-án, Pacsán 12-én, Zalaegerszegen 13-án, Nován 14-én, Keszthelyen 19-én, Tapolcán 20-án, Sümegen 21-én, Zalaszentgróton 22-én, mindenkor délelőtt 10 órakor. A magán mentulajdosokat figyelemzetjük, hogy menjeiket a kitűzött határidőben pontosan elővezessék, mert különben a tenyésztésre leendő használat tilos. Később a külön vizsgálat pedig költiséggel jár.

— **Zsebelés.** Irek András bednyási (Horvátország) lakost a folyó hó 22-iki szentilonai vásáron a csendőrök rajtszípték, mi kor épen Szerán Ferenc őrségi lakostól 12 kor. akart ellopni. A vásári tolvajt elfogták s bekisérték.

— **Allami (erdei) facsemeték adományozása.** Az állam által fenntartott erdei

facsetemekertekből az 1907. évi tav-szi és őszi erdősítésekhez szükséges csemetekészletek a földmivelésügyi miniszter által a következő feltételek szerint fognak az ez iránti folyamodó birtokosoknak kiosztatni. I. A kopár és vízmosásos területek beerdősítésére kért csemeték, amennyiben az állami csemetekertek készleteiből kiszolgáltathatók, ingyen, vagyis a termelési költségek elengedéseivel hivatottak a birtokosok rendelkezésére; a csemeték kiszedésével, csomagolásával s vasúthoz való szállításával járó ezer darab csemete után egy kor. számított és utánvétellel beszedendő költségeket azonban, továbbá a vasúti szállítási költségeket rendszerint a birtokosnak kell viselni. II. Kivételesen kisbirtokosok részére, amennyiben az illetékes kir. erdőfelügyelő igazolja, hogy a folyamodót a fentemlített költségek anyagi erejéhez képest aránytalanul megterhelnék, a csemeték a folyamodóhoz legközelebb fekvő, utolsó vasúti állomásra teljesen díjtalanul fognak elszállítani. A csemeték kiszállításánál először is azok a birtokosok fognak figyelembe vételni, kiknek kopár s vízmosásos területei a törvény alapján befűtésre hatóságilag ki vannak jelölve. Az állam által az I és II. pont szerint ingyen kiosztott csemetéket beerdősített területek jövőre az 1879. évi XXXI. tc. 2-ik s illetve 4-ik szakaszának rendelkezései szerint kezelendő erdőknek fognak tekintetni. III. Az I. és II. pontban említett erdősítések céljaira szükséges csemeték kiszolgáltatása után esetleg még fennmaradó készletből másféle erdősítések céljaira (rendes erdei vágások és tisztások beerdősítésére) is adhatnak ki csemetéket, azonban csak az alább feltüntetett átlagos termelési költségeknek és ezeken utóhoz való szállításával járó, ezenként egy koronával számított költségek megtérítése mellett, melyek utánvétellel szedtetnek be. A vasúti szállítás költségeit, szintén a folyamodó birtokos viseli.

— **Hamisított ezüstpénzek.** A postahivatalok heszolgáltatásában újabb ismét több ezüstérme-hamisítványt találtak. A hamisítványok többnyire ónból, horganyból, vagy ónból és antimónból készültek és súlyukról, rossz csengésükről, valamint veretük elmosódottságáról ismerhetők fel. A kereskedelemügyi miniszter figyelmeztette a postahivatalokat, hogy az ezüstpénzek elfogadásánál fokozott óvatossággal járjanak el.

— **A kivándorolni akarók figyelmébe!** A belügyminiszter a következő körrendeletet intézte az összes közigazgatási hatóságokhoz:

»A cs. és kir. közös hadügyminiszternek hozzám intézett átiratából arról értesültem, hogy az amerikai bevándorlási hatóság a folyó évi április hó 18-án New-Yorkba érkező Carpathia-gőzsről kilenc magyar kivándorlónak kihajózását a következő okokból tiltotta meg: Egy házias férfi és egy férjes nőnek azért, mert egymással vadházasságban éltek; agkori gyengeség miatt egy 46 éves és egy 48 éves férfinak; egy házaspárnak a férj gyengeelméjűsége miatt; egy kivándorlónak azért, mert Fiumében lopással volt vádolva; egy másik férfinak vérfertőző betegség miatt; egy tizenkétéves leánynak pedig azért, mert szülői nélkül utazott, kik Magyarországon maradtak, sőt e leánynak 22 éves nővérét is arra kényszerítették, hogy őt hazakísérje.

Miután ebből látható, hogy az amerikai bevándorlási hatóság a fennálló szabályokat igen szigorúan kezeli és nehogy a jövőben kivándorlónk hasonló módon jár-

janak, e körülményeket hatósága területén a legkiterjedtebb módon leendő közhírrétellel végett közlöm.

Ugyancsak a belügyminiszter tudatja, hogy egy A. Gergolet nevű kivándorlási ügynök a braziliai Sao Paulo államba csábít kivándorlókat. Felhívásában hivatkozik ezen állam kormányára, mely az oda kivándorlóknak ingyen hajójegyet és a tengeri utazás alatt teljes ellátást biztosít, oda megérkezve ingyen földet, házat és gazdasági felszerelést ad és egyáltalán gondoskodik a kivándorlókról. A miniszter kétségbevonhatlan bizonyítékokat szerzett arról, hogy ezek a csábító ígéretek a valóságnak meg nem felelnek, s figyelmezteti a kivándorolni szándékozókat, hogy az ilyen humbugnak fel ne üljenek, mert különben keserű csalódás fogja őket érni.

— **A sztrájkok ellen.** Vasvármegye közigazgatási bizottságának elhatározásából kifolyólag a vármegye közönsége felirattal intézett a kereskedelemügyi és belügyminiszterhez, amelyben sztrájk törvény megalkotását kéri. A terjedelmes felirat részletesen felsorolja az indokolatlan gyakori sztrájkokból eredő károsodásokat, rámutat arra, hogy a leggyakrabban ezen sztrájkoknak az oka csupán a munkás szakszervezetek köréből származó izgatás. Kivánatosnak tartja tehát, hogy az alkotandó törvény gondoskodjék a munkás szakszervezetek legszigorubb hatósági felügyeletéről, az indokolatlanul bérharckokra izgatók' üzelmeinek megakadályozásáról s a legszigorubb megbüntetéséről; végül, hogy a munkaadók érdekei és jogai a legszigorubb megvédessenek, hogy a hatóság a munkáját jogos indok nélkül abba hagyó munkást a szerződésileg elvállalt munkának folytatására és befejezésére kényszerítsék alkalmazásával is kötelezhesse.

Háziipari szövetkezetek. A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület mozgalmat indított a háziipar fellendítése érdekében. A megye 17 községében háziipari szövetkezetet alapít. Miután a földmivelésügyi miniszter kitátságba helyezte, hogy a háziipari szövetkezetek létrejöttét anyagi támogatással mondja elő, a szövetkezetek előreláthatólag már a tél folyamán megkezdhetik működésüket. Tervbe vette azonkívül az egyesület, hogy Somogy megye négy községében: Taponáron, Kaposmérőn, Bátén, Igalon fajbarmfi tenyészeteket állít fel s azok értékesítését szövetkezeti alapon szervezi. — Hasonló szövetkezetek alakítása Zala megyében is kívánatos volna.

— **Verekedés.** Stefanecz Mátyás terovcsáki lakost f. hó 18-án éjjel az uton Nagyédesden Rántás Elek nagyédesdi és Rebenyik János gáborvölgyi lakosok megtámadták, elverték és rajta könnyebb testi sérüléseket ejtettek.

— **Nemzeti Állam** cím alatt rendkívül elevenen szerkesztett társadalmi és közgazdasági hetilap indult meg a fővárosban. A lapnak az az intenciója, hogy társadalmi uton szolgálja a magyar nemzeti állam kiépítését. A Nemzeti Állam első számának vezető cikket Hock János országgyűlési képviselő írta. Szerkesztősége Kerepesi-ut 72. szám alatt van s előfizetési ára egész évre 12 korona.

— **A gyümölcsnek szedése és csomagolása.** I. A gyümölcs szedése. A csemegegyümölcs szedése a legnagyobb gondtal történjék. Nem szabad a gyümölcsöt a fáról se szakítani, se rázni, hanem törni kell azt. Különösen vigyázzunk a puha, sima felülettel bíró gyümölcsre. Szedéskor a gyümölcs

száraz legyen, mert nedves gyümölcs könnyen penészedik s elromlik. Az őszi gyümölcsöt akkor kell leszedni, mikor könnyen válik el az ágától, a téli gyümölcs pedig lehelőleg sokáig maradjon a fán. 2. Osztályozás. A csemegegyümölcs eladásánál nagy figyelem fordítandó a fajta tisztaságára, sőt az egyes fajták még nagyság szerint is osztályoztassanak. Hibás gyümölcs is eladható, de csak külön. A jó gyümölcsöt két-három osztályba sorozzuk: nagyság, fajta és minőség szerint. A legfinomabb csemegegyümölcsöt, különösen puha, majdnem érett körtét, barackot, ringlót, csak kis ládába szabad csomagolni, melynek tartalma körülbelül 10 kg. bruttó súly. A gyümölcsöt egyenkint se-lyempapírba csomagoljuk, ügyelve, hogy a papiros a gyümölcs felületét szorosan takarja. Így a rázás, taszítás a gyümölcsöt nem sértheti. Ha a gyümölcs lazán fekszik a papirosban, a szállításkor ide-oda hányódik és lottol kap. A gyümölcs közötti üres tér fagyapottal töltendő ki, a láda aljára s a fedél alá ugyanily anyagot terítünk úgy, hogy a láda egészen tele legyen. A többi csemege gyümölcs szintén ládába csomagolandó, csakhogy ez már nagyobb, terjedelmesebb lehet, körülbelül 50 kg. bruttó súlyig. Hordót is használhatunk ily célra. A hordó vagy láda oldalait papirossal kibéleljük, a gyümölcsöt pedig szorosan egymás mellé s rétegenként helyezzük el. Sok gazda a gyümölcsöt egyenesen beleönti a hordóba, ami nagyon is hibás és kerülendő eljárás. A csomagolás egyenletesen történjék, réteget-réteget helyezve mindaddig, míg a legelső réteg a hordóból kilátszik. A hordót vagy ládát nem szabad rázni. A legfelsőbb rétegre papirost helyezünk s ekkor a fedelét óvatosan rászeggezzük.

— **Dunántúli Szakácskönyv** címmel új szakácskönyv jelent meg alsószopori Nagy Ferencnél. Ez a munka szerencsésen egyesíti azokat az előnyöket, amelyeket hasonló könyveinkben csak részben találunk föl. Mert amellett, hogy a köztölt főzõrecipék rövid és világos formában ismertetik a helyesen adagolt ételek összetételét, azok egyszerűsége teljesen megbízható és sikerük föltétlenül biztos, mert kipróbáltak. A főzés és sütés módja, az elkészítés mikéntje is oly alaposan van leírva, hogy főzni tanulók részére a — Dunántúli Szakácskönyv — valóságos tankönyv számba sorolható, szakszerű ismertelése révén pedig kitűnő utmutató kipróbált gazdasszonyok kezében is. A több mint 700 étel leírásán kívül egyéb hasznos tudnivalókat is tartalmaz s díszes kiállítású könyv ára köve 3 korona 60 fillér és megrendelhető a Pallas részvénytársaságnál Budapesten, valamint minden könyvkereskedőnél és a szerzőnél Péntek utcán (Veszprémmegye), a ki a könyv értékesítése után fennmaradó tiszta jövedelem 5%-át a Tulipán-szövetségnek, 5%-át pedig a Gyermekevédő ligának ajánlja föl. Aki tehát megveszi, egyúttal hazafiás és emberbaráti célokra is adozik.

— **A szappan drágulása.** A szappangyártáshoz szükséges nyersanyagok megdrágulása, különösen több olajfajta vámjának tetemes emelése arra késztették úgy a mosó- valamint a pipere-szappangyárosokat, hogy gyártmányaik árát újból felemeljék. A magyar és az osztrák piperezappangyárosok kötelezték magukat becsületessé, hogy — három fajta kivételével — az összes piperezappan-fajták árát 15—20 százalékkal felemeljék.

A mosószappan árát is 10—15 százalékkal emelték az érdekelt gyárosok.

— **Járási számvevők.** Mult heti számunkban közöltük Zalamvármegye járási számvevőinek a kinevezését s e közleményünkben akkor véletlenül kimaradt a csáktornyai járási számvevő kinevezése. Most pótoljuk a hiányt s közöljük, hogy a csáktornyai járásba számvevővé Lippich István muraszombati járási számvevő nevezetelt ki.

— **Eljegyzés.** Torkos Ferenc novimaro fi. m. kir. államvasuti pénztárnok eljegyezte Puhán Ella kisasszonyt Drávavásárhelyről.

— **Szüreti mulatság.** Mint mult számunkban röviden hírt adtunk róla, a csáktornyai iparosifjak egyesülete október hó 7-én a »Zrínyi« szálloda nagytérében confetti-csatával és táncsal egybekötött szüreti mulatságot rendez E mulatságra a meghívókat e héten küldötték szét. Az eseményen a következők szerepelnek jelmezben:

Biróné:	Bíró:
Novák Janka, k. a.	Horák Ödön.
Kisbíró:	
Szalay László.	
Csősznök:	Csőszők:
Kopcsandi Lujza k. a.	Weisz József
Kozlik Irén k. a.	Horvath Mihály
Schneider Ella k. a.	Szabó József
Kaiser Ilonka k. a.	Verhár Mihály
Sneiczter Juliska k. a.	Verhár József
Radakovics Paula k. a.	Jenes János
Csaplárosné:	Csapláros:
Szalay Lászlóné urnó	Csendes György

Elárusítónők:

Wechtersbach Mariska k. a.
Kopcsandi Erzi k. a.

A kik az estélyre meghívót nem kaptak, ez iránt igényeikkel Herrstein Sándor egyleti jegyzőhöz forduljanak.

— **Orvosi tanácsok a védekezésére.** A tüdőbajos könnyebb munkát végezhet, port, füstöt kerülje, ne dohányozzék, pálinkát ne igyon, ne daloljon. Kedvező, nem szeles és ködös időben szabadban tartózkodjék, szelöztetni kell tüdejét; főbb tápláléka legyen a felforralt tej, hus, tojás, vaj. Tivornyát kerülje, ne éjelezzzen. Gondozza testét, állott vízzel reggel, este mellkasát elől-hátul mossa le. Majdnem minden falusi háznál van kut. Mosakodjék mindennap, kezét, száját mossa meg, evés előtt s után öblítse ki. Ha a családtagok közül beteg valaki, az ne csokolódjék, gyermekeit ne csókolgassa. Ne vigye ágyába gyermekeit, külön ágyban háljon. Azon szokást, hogy egy korsó, vagy kupából többen isznak, kerülje. A lakás szorgalmasan szellőzendő, a szoba tisztán tartandó; a földes szobák földje minden évben arasznyira fölásandók, tiszta földdel föltöltendők és mészlejjel bemeszelendők. Tiszta legyen az udvar is, mert ha a szemetet nem gyűjtik célra szolgáló gödörbe, igen könnyen ruhákkal, csizmák talpára tapadó piszokkal a tüdővést okozó kóroanyagot behurcolhatjuk. Élelmi szereket különösen nyáron meg kell takarni, nehogy a por belepjen, vagy legyek bepiszkítsák. Nem szabad oly szobában, a hol tüdővést okozó fekszik, ételmezt, szert, kenyeret, tejet, vajat tartogatni. Különösen a tejet kell ügyelni. Forratlanul a tej csakis teljesen egészséges tehéntől élvezhető. Mivel azonban a tehének nagy része ugynevezett gyöngykorban, tüdővést szenved, a tejet forraljuk föl. Csakis forralt tejben pusztulnak el a tüdővést okozó gombák. Az emberi tüdővést gyógyítható betegség, de

csak akkor, ha kezdetén megfelelő gyógyítási elbánásban részesül.

— **Az ecetszesek.** Németországban történt esetek igazolják, hogy az ecetszeses főlülletes kezelése mily veszedelmeset idéz elő. Nemcsak Németországban, hanem nálunk is merülnek fel efféle esetek, csakhogy Magyarországon nincs egyesület, vagy lap, amely ezeket nyilvánosságra hozná. Egyes törvényszéki tárgyalások azonban olykor mégis felbontják a leplel és láthatóvá teszik az ecetszeses könnyelmű kezelésének káros következményeit. Ilyen esetet ad elő a »Magyar Kereskedők Lapja« a következőkben: Handel Dávid szásvárosi szatócs Breisich Jakab vevőjének tévedésből pálinka helyett ecetszeset adott inni, akinek száját és torkát a veszedelmes ital annyira összemarta, hogy 8 napig fekédt betegen. Ez okból Preisich gondatlanságából okozott súlyos testisérülés miatt emelt panaszt a szatócs ellen, de a dévai törvényszék vádlottat felmentette, elfogadva a törvényszéki orvos azon véleményét, hogy a 2½ százalékos ecetszesnek maró hatása nincs és legrosszabb esetben csak egy kis gyomorhurutot okoz. A kolozsvári ítélőtábla azonban elvetette a törvényszéki orvos, mivel sem támogatott és tapasztalati tényeken nem alapuló szakvéleményét és mivel beigazoltak találta, hogy a panaszos 8 napon át gyomorbántalmak miatt gyógykezelés alatt állott, a vádlottal gondatlanságából okozott súlyos testisérülés miatt 10 napi fogházra és 150 kor. pénzbüntetésre ítélte. A Kuria vádlott semmisségi panaszát elutasítván, a másodbírósg ítélete jogerőssé vált.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Országos ipar- és mezőgazdasági kiállítás Pécsset.

A Dunántul legnagyobb városában, a Mecsek alján elterülő ősi városban, a jövő évben május hó 15-től szeptember hó 15-ig terjedőleg országos ipar- és mezőgazdasági kiállítást rendeznek Pécs iparosai, kereskedői és mezőgazdái. A kiállítás fővédnökségét ő Felsője hozzájárulásával Baranya vármegye legnagyobb birtokosa, Frigyes főherceg és neje Izabella főhercegnő, ő császári és királyi fenségeik vállalták el, a védnökök díszes városban pedig helyet foglalnak a Baranya vármegyével közelebbi összeköttetésben álló nagynevű főurakon kívül dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc, dr. Darányi Ignác, gróf Apponyi Albert miniszterek és Sztéryni József, Popovics Sándor, dr. Mezössy Béla államtitkárok. A kiállítás 28 kat. hold területen 32,000 m² fedett területtel épül s a 2500 m²-es iparcarnokan, az 5000 m² gépcarnokan kívül mezőgazdasági, közlekedési, erdészeti, vadászati, halászati, bányászati és kohászati, közoktatási, borászati, hízóipari és néprajzi, időleges kiállítási stb. csarnokokat, valamint az állatkiállításokra 10,000 m² nagyságú istállókat, azonkívül 2 angolmértföld kiterjedésű sport- és torna-versenypályákat, megfelelő tribünökkel foglal magában. Az állandó kiállításon kívül borkóstoló, három időleges kertészeti, továbbá segéd- és tanonc-munka-, mérészeti és állatkiállítások, orsz. vajverseny, nemzetközi lőhajó-verseny, különféle sportünnepélyek, tornaversenyek, lőhajó-főszállások stb. is fognak rendezettni. Sőt az iparosokra különös jelentőséggel bír az a körülmény, hogy a kiállítás tartama alatt fog megtörténni az első magyar iparos szobor, a Zsolnay Vilmos-szobor leleplezése is és ugyancsak ez alkalommal leleplezik le a pécsi közönség által a Pécsset elhunyt nagy Napoleon katonáinak emelt emlékoszlopot, melynek ünnepélyén részt vesz a francia kormány is.

A kiállításon részt vehetnek:

1. Kizárólag magyar ipari készítményekkel és terményekkel:
a) a magyar szent korona országában lakó gyárosok, kézműiparosok, kereskedők, őstermelők, valamint háziiparral, kézi- és amatőr munkákkal foglalkozók;

b) a pécsi kereskedelmi és iparkamara területén alkalmazásban álló iparossegédok, gyári munkások és tanoncok az általuk önállóan készített ipari munkákkal, továbbá a pécsi közép-, szak- és elemi iskolák növendékei rajzaikkal és egyéb dolgozataikkal;

c) műbecsrel bíró régi ipari készítményekkel azok tulajdonosai;

2. kivételesen külföldi gyárosok, de csakis a magyar szent korona országában élő nem állított munkagépekkel és szerszámokkal.

A kiállítók térdíj fejében fizetnek:

1. Csarnokokban:
a) Szabadon álló területért négyszögméterenként 9 kor.
b) Fal melletti területért négyszögméterenként 6 kor.
c) Fal területért négyszögméterenként 4 kor.
A borászati csarnokban a bor- és szesz italok térdíjmentesek, de minden kiállító köteles a kiállított italneműk minden fajából 5 -5 palackot és pedig összesen 20 palackot, (ami 4 fajta italneműnek felel meg), illetve ha csak egy fajta italneműt állít ki, ugy ezen egy fajtából 20 palackot, továbbá 1—1 tresen címkézett palackot beküldeni. A kiállított összes italneműk a kiállítás tulajdonába mennek át, viszont azonban a kiállított italneműeknek megfelelő állványokon való elrendezéséről a kiállítás végrehajtó-bizottsága gondoskodik.

2. Szabadban:
a) Fedett területért négyszögméterenként 4 korona.

b) Fedetlen területért (saját pavillon vagy más építmény) négyszögméterenként 2 kor.

Félméteren alóli terület félméternek, félméteren felüli terület egész méternek vétetik.

Ha valaki saját költségén akar pavillont emelni, ugy köteles a tervrajz beküldésé mellett, ezíránt a végrehajtó-bizottság engedélyét kikérni. Ily magánpavillonok felépítésére a végrehajtó-bizottság szabja meg a feltételeket.

Asztalokat, szekrényeket, állványokat a kiállító maga köteles beszerezni. Ezeknek tervei előzetesen a végrehajtó-bizottságnak jóváhagyás végett beküldendők. — E tárgyakat a kiállítás kiállítására és költségére a végrehajtó-bizottság is elkészíteti.

Cégtábláról és feliratokról a kiállító kívánatára és költségére esetleg a végrehajtó-bizottság is gondoskodik.

Ha valaki maga óhajt saját költségén díszítésről gondoskodni, ezt a végrehajtó-bizottság a terv előzetes bemutatása mellett megengedheti.

A kiállítás a következő csoportokra oszlik:

A) Ipari készítmények. I. Vas- és fémapar. II. Gépgyártás és közlekedési eszközök gyártása, villamosági-ivar, hangszer-ivar, műszerek, tudományos eszközök és taneszköz gyártása. III. Kő-, föld-, agyag-, aszbeszt- és üveg-ivar. IV. Fa- és csont-ivar. V. Bőr-, sörte-, szőr-, toll-, viaszos-ivar. VI. Ruggyanta-ivar. VII. Fonó- és szövő-ivar. VIII. Ruházati-ivar. IX. Papiros-ivar. X. Élelmészeti és élvezeti cikkek gyártása. XI. Vegyészeti-ivar. XII. Építő-ivar. XIII. Sokszorosított- és műipar.

B) Mezőgazdaság. I. Mezőgazdaság- és kertészet. II. Erdészeti, vadászati és szénégetés. III. Méhészet, selyem- és haltenyésztés. IV. Halászat. V. Bányászat és kohászat.

C) Háziipar, női kézimunka és amatőr munkák.

D) Állattenyésztés.

E) Borászat.

Az ipar- és háziipar-csoportba tartozó készítmények bejelentési határideje 1906. évi október hó 1-je, a mezőgazdasági csoportba tartozó terményeké pedig 1906. évi december hó 1-je.

A kiállító a bejelentési ívet a végrehajtó-bizottságnak 2 példányban köteles beküldeni. A bizottság a bejelentés elfogadásáról a záradékkal ellátott bejelentési-ív másodpéldányának visszaküldésével értesíti a kiállítót.

A bejelentési határidőn túl érkező bejelentések után 50%-kal magasabb térdíj fizetendő.

Kívánatos, hogy csakis gyakorlati értékű, piacképes és napiszükségletet képező tárgyak állítsanak ki, kivétlenül a női kézimunkák és amatőrök tárgyai, valamint a műbecsrel bíró régi ipari készítmények.

Mindenemű felvilágosításokkal, részletes programmal, tervrajzokkal, bejelentő-ívekkel stb. levelező-lapon való egyszerű megkeresésre készségesen és azonnal szolgál a »Kiállítási iroda Pécs«.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinara, naj se pošiljaju na me, urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznanne pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjedan jedanokrat i to: u svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznanne se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:

LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:

MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:

STRAUSZ SÁNDOR.

Kaj dela dobra gazdarica.

Ima li zločesto gazdaricu? Ima verak. Nit naši prsti su ni vjedno formu. Ima verak i to pako vnoغو. Povem takaj taki nekuliko od njih samo od kraja počnem delo da hitro dokončam.

— Vu Budimpeštu su tri velike test-nate fabrike, vu orsagu vse povsdu ima još pet i ove velike fabrike iz prikladnemi mašinami iz vnoغو težačkimi ljudmi, ženskami vsake fele testo zgotavljaju. Za sijati mesiti mašine delaju tam vu fabrikaj celi den i samo tak mečeju iz sebe vnoغو vre gotovo testo, koje onda posušeno spraviju vu suhe hladne i zračne komore. Ovak predelano testu varaške gazdarice, krčmari pak oštarijasi prek celoga ljeta stanovito za dobro peneze kupuju iz fabrike takaj pak jošceiz vnoغو lepi, sjajni štacunov takaj.

— Jako čudno se vidi ovo, selskim dobrim gazdaricam, akoprém badava, vnoغو spametnoga biva vu ovom čudnem dugovanju. Varaški puk zbog drugoga svojega posla takaj pak iz šparavnosti takaj dragovoljnije si kupi dobroga teka imajuču gotovo testo, neg da bi se on sam žnjim mučil vu kratkim pred poldašnim vremenu, vu oštarijah pako je ravno vnoغو vredno, da gotovo suho testo onda moreju deti vu vrelu vodu, gda vre gost tam sedi pri stolu.

— Nut kakva hasnovita ženska praktika bi bila ovo, ako selske spretne naše gazdarice bi probuvale prirediti sebi suho testo koje se vu juhu more deti, vu svakom varašu našla bi za nju vnoغو kupcov. Osobito rade imaju ovakovo testo varaške gaz-

darice vuzmi, kada za druge peneze iz kuplenih jahah, komu moguče jesu kakvo dobro vu je za mesiti testo, zvun toga vu vnoغو krčmaj veliki oštarijah i pri velike gospode hižah njihovi sakači oni sami ne jako rado mesiju vnoغو testa. Selska dobra gazdarica pak vleti iz vnoغemi friskemi jejci, koma zna kaj bi učinila, jako lepo bi mogla po nucati ona fal jejca, za suho testo koje bi si onda za zimu pripravila.

— Ravno tak povolno i lahko hasnovito gazdaričino gospodarstvo je iz sadom baratanje takaj. Sušenje sada, pekmes, lekvari iz sada hladnetina, iz sladkoga sada tak zvana jabučnica i octa delanje, vsa ova su takve gazdarice njihova dela, koja po jednim malim spitavanju, pak po malém probuvanjem najproteša selska ženska takaj bi znala izvršiti. Vsakomu pako preporučujem, da ovim iz sada pripravam najhujšega črvivoga sada naj ne zbiraju, ovoga črvivoga i gnjiloga naj rajše hitiju vkraj. Platiju za ovakovo dugovanje vu varašu tak, da za sirovo nigdar nebi dobili tuliko niti za najlepšega sada, ako pak radi nekoliko zločesti jabukah ali budi breskvah pokvarimo si nekuliko naših flaš, stim prestrašimo za dođuču ljeta naše dobre kupce.

Ravno tak povolno i hasnovito bilo bi za čuvanje pripraviti za kuhanje dugovanja ali skuhana ali kvašena ali vu octu položita. Za stanovito se moré reči, da med bolje dobro stoječi poljodelavci koma se more najli takova hiža gde gazdarica zelenoga graha, tikve, vugorke, perpriša, zelje répo, povrtelje, verganje paradajza i više takve fele dugovanje nebi imela na zimu vu svojoj komori. Vezda nikaj drugo nam nebi

potrebno bilo učiniti, nego vu lepe vuglaste flašice, ali vu plehuete ka te, ali vu lehke male lagviče vešku kulikoču za kuhanje na zimu sraniti i onda vu takvoj dobi kad se vre vsaki iz suhim kuhanjem za dovolil, bi odpeldi ovakova dobre fele dugovanja vu varaš k takovomu trgovcu koj stom felom trguje, ali pak vu velike ošterije i skrbijivna hižna gazdarica, bi si lepo moglo dimo nesti za trud svoj njeno plaču.

— Po takvi mestah i okolici gde su navadni svinje krmiti, iz dinnatim mesom klobasica mi šćurkami i mašće sevrenjom, zatim sopona kubanjem moguče bilo bi lepoga nuzgrednog dohotka si priskrběti. Vzemimo si samo primerom debrecinske klobase špeha, pak onda kaššauske šunke, kak jako iščeju vse povsdu po orsagu. Još daleko vu tudje orsage takaj prevazaju ovakove dobre fele parteke. Na dalje segedinskoga sopuna na vagone od voziju sveta na sve strani. Ribe lepo posušene na dimo, na soljene, vu olju octu na vsake fele formu pripravlene još iz drugih strani sveta takaj dopeljaju knam. Zakaj se nebi hapile takvoga posla vse povsdu po orsagu s čim više naš ženskah, kada ni s težkim delom. samo malo trsiti bi se morale, pak bi si duplišno mogle priskrběti svojega dohotka. A kaj jošce ktomu ovoga novoga dohotka pri nas vu Magjarskem orsagu duplišno bi si mogle računati, ar na koncu zime puna bi nam bila znova naša mošnja. Prava zimsku žetva bi bila ova, kojoj niti pozebica niti toča, niti pako suša nije na škodila.

— Samo jošce jedno pitanje imam na prvo postaviti, dakle anda kak bi se morale dobre gazdarice k ovomu delo pripraviti?

Z A B A V A.

Janičina svatba.

Janica je svoje viencanje obdržavala na samo svoje godovno i to tak svečano, da se je istini muzari pucalo, kad je svojim zaručnikom išla u cirkvu; a da broj znatizeljnih, koji su došli taj spektakel gledat, nije bil. da se je siromaška dievojka Janica tolikom paradom vienčala?

Abaš u S. — u jednom znamenitom prošćenjarskom miestu severo-zapadne magjarske, je bil vrlo obljubljen, ali i strahopočitani gospodin. Obljubljen radi svog poštejnja i dobrote srčda, a strahopočitan radi čvrstog karaktera i ponešto nadržte naravi. Jedini domaći gospodin notarijus, okretan i kak piškor gladki muž, koj je znal svigde prodrieti, razmel je snjim voljko i bez protuslovljenja obćiti tak, da je svakom zgodom abasu Schwarzu pravu žilicu pogodil.

Ako ga je gospodin notarijus našel zlo volje — tmurnoga, onda je samo pričel liepim latinskim jezikom i za kraték čas ga

je imal na svojoj strani, zatim je prešel u elegantni magjarski i niemački jezik, za da konačno zabavu u hrvatskom jeziku dokonča. Na taj način je abaša moral za sebe predbiti, makar je ov bil i strogi gospodin. — No — čemo odmah videti, kak je siromaška Janica istoga strogoga gospodina na svoju ruku predbila jedino dobrotom svojom, makar da i nije bila tako viesta u poznavanju čovieka, kak gospodin notarijus.

Bilo je jednog ponedeljka posle svete meše, kad je Janica stala u hodniku farofa te čekala na gospodina abasa. U jednostavnu, ali kak zrcalo čistu suknu obučena, prigladjenimi lasi, da bi se muha poškliznula, je tu stala i čekala. Na jedan krat eto ti gospodina na vratih pred dievojkom. —

»Kaj je? — Kaj hočeš? — zapita ju malo oštro.

— Janica prigne glavu i onak na pol u strahu veli: »Imala bi jednu prošnju na gospodina.«

Abaš se malo otrese: »Ove vekivečne prošnje! — — A kako ti je mater? — Jeli

joj je noga ozdravela?« — veli za tin. — voljkeše.

»Ona već slobodno pomalo hodi, ali ne mnogo, je rekel doktor.« odgovori Janica.

»Hodi za menom!« — pozove ju i odprvsi vrata od palače stupi nutar a ona za njim. Ovde se abaš Schwarz spusti u jedan naslonjač te Janicu zapita: »Anda kaj je?«

Janica stupi za korak naprvo te zasramljeno prošapta: »Prečastni gospodin — mi bi se rado — ženili.«

Abaš na te rieči skoči iz svog sedala i veli joj oštro: »A tko ti je ovu bedastoču zabil u glavu?«

»Nitko! — Mi smo se dogovorili — Lenhard i ja.«

»Kaj — Lenhard — Habuš? — Pak zakaj nije sam došel? — »Zakaj je tebe poslao? Ha? — Ženiti bi se hotel, ali pred me se neufa dojt! Samo bi mi ženskuje na vrat pošljal! — To bi bila liepa ženiba! Ti si sirota a on — nema ništ! — Od onog hipa, kad bi se zdali, bi pri vas nevolja započela! — Stoga nebude nikaj! — Ili, pak mu povedj!«

Janicino srčde se je pri tih riečih stis

Dvoji načini potrebni su k tomu, navuk i posluvanje.

— Naj prvič dobro se moramo navčiti vse načine onoga dela, kojega se želimo hapiti, iz knjige moramo čitati od pametneši pitati i samo onda mi sami moremo probati pazljivo i marljivo. Izpišimo si vsa izkustva i osobito zračunajmo si vse izdatke, još našega truda njegovo ceno takaj.

— Kad je vre segurna vu tom, da vsa potrebna znade, onda more včiniti prvo probu.

— Ako bi bilo vseli takvo društvo, naj prvlje bi se morala žnjim dospomenuti, ako se obrne Hangya zvanomu društvo vu Budimpešt.

— Ovak iz malim vučenjem i marljivostjum jako lepoga i prišparanoga dohodka more priskrbeti svojoj — familiji ženska takaj.

Zdržavanje kokoših.

Ima jako vnoo takvih gazdaricah, koje ravno vzimi na svoje kokoši nejmenjšu skrb imaju. I tak ne neseju misli si vu sebi bi kvar bilo tak veliko skrb imati na nje, pre zimeju nekad.

— Je ravno istina, da nekad pre zimeju ako koja ne pogine od njih, nego iz takvim načinom prezimenost najbolje lachkoumna gazdarica žaluvala bude, ar iz takvim zlocestim postupánjem kokoš ako i vre tople vreme nastane, još dugi čas treba je čekati doklam k sebi dojde i zato samo jako kesno počne nesli.

— Dakle zdržavajmo nju dobro i skrb na kokoš vzimi takaj, ar bude nam naplaćeni on trud i strošek, — kojega na nju obrnemo.

— Naj prvlje obrnimo našu skrb na kokošinjah. Naj imaju kokoši dobro toploga kokošinjaka, ar vzimi dugi čas moraju vu kokošinjaku spunjavati.

— Ako je kokošinjak, poleg kravske ali budi konjske štale, onda vzimi kokoši takaj si neka malo toplote vživaju. Vzimi dakle je jako dobro ako je tak priredjeno, nega samo za zimo je preporučeno, za ljetu tim bolje škodi, jer onda živuće stvari, vuši buhe prek ido iz jednoga mesta vu

drugo i jako bantuju kokoši. Vleti je anda bole, ako je kokošinjak razlučeni od drugih štal.

— Naj bolje je dakle, ako zosebnooga kokošinjaka imamo kojega prvlje kak se zima za počne dobro zésnožimo i onda od zvuna i znutra takaj iz slamom ali slisťjum dobro za postavimo na toliko, da mrzel zrak samo nad vrata more dojtj nuter vu kokošinjak. Na vrat ali na steni jednoga obločeca na pravimo, kojega moremo zaprti i kad je topleše vrème, moći je i odprti. Kokošinjaka dobro moramo nastilati iz slamom ali iz suhim listjem i ovo na kuliko je moguće višebat moramo ponoviti, ar vonječa duha je na škodo stvarim.

— Jako je hasnovito delo, ako kokoši prek zime iz dobrom hranom hranimo. Vjutro dajmo jim mehko hranu na kuliko je moguće toplo, da kokoše njeni želudec odmah more scerati od česa kokoši njeno mrzlo telo se stopi. Dajmo kokošem koj se po kuhnji raztepe, zelenje, skuhanoga krumpera repu, zvun toga još zrnato hranu takaj.

— Po podne pako iliti na večer, samo zrnato hranu dajmo njim, da črez noć imale budu kokoši kaj cerati. Takvoga hipa dajmo jim pšenicu, ječmen i kuruzu. Vzimi gda su kratki dnevi, samo dvaput moramo hraniti kokoši, vjutro i večer. Vjutro kak je samo moguće mehko hranu dajmo jim, po podne okolo dvih vur pako zrnje.

Hranu na suho mesto denimo. Skrb imajmo na dalje nato da kokoši za piti vodu budu imale. Zaradi toga vu njihovo kopanju toplo vodu moramo vlijati, i ako vidimo da se voda zmrzla leda obsekati i na novo toplo vodu moramo vlejati.

— Ako ravno kokoš nema vode, si move pomoći snega jie, nego snežna jastvina ne včini dobro kokoši i ako ravno zdravju nebi škodilo, nego prepreći da nemreju jajca vu njoj rasti.

— Vu dvoru vu takvi mesti gde nega snega dajmo kokošem jaječje lupanje, vajmo ali morta, da od njih jaječnja lupanja more nastati: skrb i mo se na dalje za prah, najmre denimo na jedno suho mesto finoga praha ali pepela vu kojem se kokoši moreju kupati i spucati svoje perje. Ako je moguće daj mojim malo povrtelja takaj, ali

ako takvoga kaj nebi imali, onda barem nekuliko falatov repe.

Vu zimskem vremenu je takaj dobro ako se kokoš malo gible i draple za ovo si tak moremo pomoći, ako vu kakvim pokrilitim mestu vkolnici ali škednju slamu raztepemo i mednju nekuliko šak zrnja posipilemo, kaj kokoši na drapenje gene i ovak včiniuju za sebe potrebno gibanje.

Ako budemo tak baratali iz kokošemi, onda budu zdrave ostale, podneseju naj vekušu zimu takaj, da pače i vzimi neseju takaj, na protuletje pako zagod počneju nesti.

Novo notarijušije.

Zalavarmegjinski upravni odbor je septembra 10-ga sednicu držal i prilikom toga je odlučil do kraja vu stvari novi notarijušijah. Poleg ovih se vu našoj varmegjiji 12 novih notarijušijah postavi gori iz kojih dvoje bndu vu Csáktorayaiskim kotaru nove.

1. Drávacsányska notarijušija bude na 2 strani razdeljena. Vu drávacsánysku notarijušiju bude spadala i od sada Drávacsány, Mikšvár, Čseresnyés i Drávamogygyoród. Nova notarijušija bude iz Nagáľalu, Drávaóhid, Édeskut, Tótfalu i Zrinyifalva občinah. Da gde bude još postavljeni gori notarijuški ured, to bude podžupan odlučil.

2. Štridoiska notarijušija bude takaj na dvě strani razdeljena. Štridó bude spadalo: Štridó, Magyarod, I, II. i IV. Distriktus, Hatarórs i Erzsébetlak. Nova notarijušija bude iz RácKANizsa, Végfalva, Ligetfalva, Murafőred, III. Distriktus i Gáborvölgy občinah. Gde bude notarijuški ured, to bude podžupan odlučil.

Vu odluki se veli radalje, da ove notarijušije i onda dosta stanovnikov i velikoću budu imale, ako se razdeliju.

KAJ JE NOVOGA?

— Kolendar. Októker 1. Pondeljek, Remigijus. — 2. Tork, Leodegar. — Srēda, Kandid opat. — 4. Četvrtak, Ferenc asiski. — 5. Petek Aurel. — 6. Subota, Bruno mućenik. — 7. Nedelja, Mark muć. — Evangelium ove nedele je: Kak su Jozuša pohodili farizejuši. — Pun mesec bude 2-ga. — Vrème bude deždjovno i potlam mrzlo.

kalo te pričela promišlavati, ako sad nikaj neobavi i otide, onda je njezina sreća za uvijek zakopana. Mozbit pak bi se ipak dalo kako tako prodrieti! Ona odvažno digne glavu i drhčućim glasom veli: »Prečastni! Ali mi se vrlo radi imamo — —!»

»Anda tak se to ima! — Onda dakako proti tomu nije moguće nikaj govoriti! A povedi mi, koliko novac imaš!»

Janica digno gizdavo glavicu: »Dvadeset forinti prečastni!»

»A Lenek Habuž?»

»On ima takajše toliko.»

Abaš se na taj odgovor nezadovoljno nasmije i glasno veli: »No, takove ljude zlehka pak još nisam videl. Siromašni kak cirkveni miš, pak se podufaju na ženitvu misliti! Čuješ Janica, to ti velim, kapelana, koj će vas vjenčati, morate platiti a zvonara takajše! Ovi nebudu vašu bedastoću mozbit još podupirali! — A nuder mi povedj Janica, kada tih vaših par grošah na gosti potrošite, onda već prvog dana vašeg zmožnog hižnog zakona nebudete imali krajcara novac u žepu za koj bi si samo jednu zemlju mogli kupiti? A gosti budete svakako

obdržavali — to se razme! — I to vrlo svečano i sjajno! — Ali meni je sve jedno! — Ja neću da bi se potlam okolo klafralo: abaš je vašoj sreći na put stali! — Danas četiri tjedna morete vaše gosti oblužavati, a Lenhard neka sutra k meni dojde.»

Janica ga sad zahvalnim pogledom pogleda te strahomce zaprosi:

»Prečastni, nebili naše viančenje moglo tjedan prije biti — na moj god?»

»Ah! — to neide! — Parade bi rada imala! — Na godovno kakti grofica! — No dobro! Neka ti i to bude!» — veli za čas opat!

Janica od veselja pograbi opatovu ruku: »Sto krat hvala prečastni!» — a kušujući ju: »Pak onda ja i Lenhard bi liepo prosili da bi nas sami prečastni dostojali zdavati.»

Ali sad nije dobro pogodila. »Pak kaj ti vendar misliš?» — otnesne se abaš na nju. — Zaradi vas dviuh, koji se tak zlehka i nepromišljeno jedan na drugoga vesite misliš, da budem svu gospodu plebanuše iz okolice skup zbudnjaj za da mi asistiraju! Tiha viančenja obavija gozpodin kapelan, pak punktum!» —

Janica je sad tu osupnjeno stala i med suzami rekla: »Ja od mog dietinstva težko dielam i dielo mi bude do smrti zadaća pak bi jednoga jedinoga sretnoga dana u životu hotela imati, na kojega bi se mogla uvijek siećati. Neka mi molbu neodbijul!»

Opat si žutim rubcem zbríše znojno čelo. »Ti Janica si kak torica! — Ali zato ipak nemože iz toga nikaj biti!»

Janicin proseći pogled bil je vuprt u lice opatovo, a opet je gledal u nedužno dievojačko lice Janicino, pri cem mu je u srdcu tako toplo postalo, da je preobladan drhčućim glasom rekel: »No, — idi moje diete mirna domov, ja ću vas zdavati!»

Janica od veselja vrisne i sva blažena kušne opatovu ruku te otide. A kad je već bila vani na hodniku, čuje iz sobe gospodina abaš zvati: »Janica! — Janica! — Dojdi natrag!»

Ona odmah skoći u sobu natrag, a abaš ju zapita:

»Izbilja — kaj sam hotel reći! — Vi još za gosti niste priredjeni?»

Janica ga gleda pitajuć.

— **Tifus u jednoj kasarni.** U jednoj kasarni u Gracu je nekdavno u tifusu zboleo jedan Stöckel Albin baka i ovoga meseca 22-ga je umrl. Tifusa su dva soldati doneli u kasarne i vezda se je tuliko razširilo u kasarnah, da kasarne moraju sve okoli zaprti i niti vun niti nutri nikoga pustiti.

— **Veliki oženj.** Poleg Pariza u Arcahonu je oženj vudril vun u jednoj velikoj oštariji, koja je za malo vréme uništena bila. Kvar je više kak jeden million korun. Na sreću, človeka nije bilo u oštariju, jer su svi još za vrémena pobešli pred ognjom.

— **Vréme.** Bog zna, kaj je to za vréme ljetos. Jeden dan strašno vrúce, drugi dan već mraz. Tak na hitroma preobrnuti se vrémenu, to malo ljudi pametuje.

— **Štelinge.** Za 1906. ljetu bude za štelinge u perlakijskim kotaru oktobra 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19-ga u Perlaku. Predsednik bude dr. Zakal Lajos fiskalijus, doktor bude Böhm Szidney dr. kotarski lečnik.

— Za stran csáktornyaikog kotara bude štelinga oktobra 28, 29, 30, 31, novembra 1, 2, 3, 4, 5 i 6-ga obdržana u Csáktornyu. Predsednik bude Tóth István konzionirani lisztartov i doktor bude dr. Kovacsics Ferenc kotarski lečnik. Kada bude svetek ili nedelja onaj den se štelinga ne bude obdržala.

Koji budu na novo ostali za soldate brččas budu samo decembra 31-ga morali nutri iti. Pozivnice budu njim se taki po štelingu nekoj dan prek dale.

— **Vkradjene krave.** Jako sigurni tati su mogli biti oni, koji su septembra 15-ga u vorzu iz stale Horváth Gyule iz I. Distriktusa 2 krave vkrali u 400 korun vrédnosti. Krivce još do dènes nisu našli. U stalu su tak došli, da su gori vtrgli vrata. Jedna krava je 3 ljeta stara črlene farbe, dugi rogi njoj širom stojiju, a druga je 5 ljet stara, takajše črlene farbe rogi joj malo naprè stojiju, obedve imaju na črévi belu krpu.

— **Zet i punica.** Pollman Antal iz Ráckanize je to javil žandarom da mu je punica Szitar Mátyasova žena iz komore mašču vkrala. Ali iztraga je drugač presvelila čeli stvar. Najme tak da je sirota punica nikaj ne kriva i da je zet sa svojim

ženom sam zato zmislio čelu stvar, da se punica reši. Sada je dakla starica pošteneša i bude zatuzila zeta zbog uvredjenja poštenja.

— **Dikič.** Znete kaj je to dikič? To vam je onaj nož sa kojim šostari podplate režeju. Zakaj dojde u naše novine dikič? I to vam povemo. Ovoga meseca 8-ga se je u krémi u Delejš obćini dobro zabavljaj i pesal Novak Vince dečko. Tak dugo se je dobro čutil dok je tam ne došel Safarics Florian čizmarski kalfa. Počeli su se svaditi i Safarics je na Novakovih rukah takov spomenek napravil sa dikičim, kojega je ov moral doktoru kazati, da mu ga vraći.

— **Veliki viher.** U Nagyváradu je ovoga meseca 22-ga strašni letni viher haračil čez varaš. Kak da bi samo iz lagva vlevali, tak je curel dežd i taki su vuice pune bile vode. Na vucicah je negdi negdi do gleznjov bila voda jer je ne moguća bila nad jarke oteći. U Goricah je viher i ploha veliki kvar napravil.

— **Vumrl je Kele István** iz Kotor obćine ovoga meseca 15-ga. Bil je 85 ljet star Zakopan je bil 17-ga septembra. Pokojni je otec Kele Györgya notarijuša kotorske notarijuše. Naj počiva u miru!

— **Nezadovoljni težaki.** Fallér János iz Murakeresztura ima da molnarski pusti fabriku za ciget, gde su ovoga meseca 18-ga težaki u štrajk stupili. Težaki su zahtevali peneze za ono delo, kaj još nisu napravili. Na to je letenyski varmegjinski sudac čvrsto stupil gori i vezda težaki opet nazae delaju.

— **Najjakši človek na svétu.** U Budapešti ja sada hrvanje najjakših ljudih na svétu. Hičeju se. Do sada je najjakši jeden englez Ciklop zvani i jeden rus Luric zvani Ali Luric je još jakši od Ciklopa, jer on je i Ciklopa već doli hitil. Dakle moremo reći da je najjakši človek na svétu Luric zvani rus.

— **Velika nesreća za dinamitom.** Poleg New-Yorka se je na željeznici eksplođerál u jednoj kućiji dinamit. Petdeset ljudi je taki mrtvi ostalo a tridesti su težko oranjani. Eksplođeranje je tak strašno bilo, da su se i bližnje hiže razpokale i vnogo njih s: porušilo. Petsto ljudi je bez krova. Kvar je više 25 millionov korun.

»No — ja mislim, da stvari za gosti još niste nabavili? — veli opat.

»Nismo« — odgovori Janica uzburjeno.

»Dakle — onda ostavite to i nebrinete se za to. Ja ću vam gosti dati. Ti si uvijek bila čestita dievojka i dobra kćerka, pak zato neka se mati spriredjivanjem nemuči; a novce netrosite, jer čete ih moći dobro upotriebiti, kad budete oženjeni. Sprilikum mi samo daj na znanje, koliko čete svatovah imati. Za viencanje ne budeš nikaj platila, to ja učinim tebi i tvojoj dobroj materi za volju — pak sad se necmizdri, nego idi liepo mirno domov!

A kad se je Janica hliktajuč liepo zahvalila, ruku kušnula i hotela oditi, metnul joj je opat obodve ruke na glavu i ju blagoslovil. A kad je bila vani na ulici te joj se je zažarjeno lice malo razhladilo, pričela je biežati, za da svoju sreću materi i Lenhardu čim prije priobći.

I izbilja! — Janica je na svoj imendan med zvonjenjem zvonovah i pucanjem mnažarah, praćena mnozinom poznanih suseljannah stupila k oltaru, gde ju je opat u sjajnom cirkvenom odielo sa njezinim Lenhardom zvienal. Ona je mislila, da je prince-

za kad je tu čielu paradu videla. A kad je poslie viencanja opat Schwarz pričel govora držati, onda je u cirkvi sve zatihnuo, da bi bilo miša biežati čuti. U svom govoru je on osobito vrline i krieposti mladenke Janice spominjal. A kada su poslie zdavanja bili gosti okolo stola sakupljeni, kojega je abas na svoj trošak dal Janici prirediti, te su se najbolje zabavljali, pokaže se na vratu abas Schwarz; svi se dignu iz svojih sedalah, ali on njim rukom mahne, da samo neka ostanu te se i on k stolu sedne i ostane niko vrieme kakti Janicin svat med njimi; a da je u to i on liepu zdravicu u zdravlje mladenah izrekel, razumieva se samo po sebi.

I danas još je med stanovniki prošćenarskog miesta S. liepa uspomena na abasa Schwarz, radi njegove bezkrajne dobrote i ljubeznivosti te naprama siromakom darežljivosti, a ja me ovime ovde podizem vriedan spomenik (monument) i Bože daj da bi ih više takovih imal razloga podizati, ponajpače kod stanovnikah našeg negda bogatog, ali danas dosta pritisnutog Medjimurja.

Em. Kollay.

Kakov je bil gardišt.

U jednoj obćini Veszprémvarmegjije gde je iz turna noćni stražar lešoval, gda dojde illérci — najedenput samo na stran počeu zvoniti i med selskim pukom s velikum larmum se počel širiti glas, da već idu illérci, ovdje je nepriatelj. Na turnu jesu črleno zastavu vun porinuli i na ova znamenje i po susednih selah je puk s kajkavum oružjem počel se sabirati. Stotnik v red postavi s puškami i s landšami oboružene gardiste i njim za hrbet postavi oboruženi puk. I jednoga hitvalnoga možara jesu imeli, iz kojega po priliki kajkake svečanosti za tauzendkünstlera zvani školnik, znal strelati. Možara, makar se je vitežki školnik, jako soprt stavljaj, jesu ipak s oružnjam prutnjum sobum zeli, da barem s krasnim pucanjem prestrašiju nepriatelja.

Tak se je anda genul puk iz jedno pet selah prama illercum, koji su, kad je to stražar u turnu, makar poleg meglenog vremena nije moći bilo čisto opaziti, bili barem jedno tristo. Ženske i deca, starci s velikim plačom su se razišli od v boj idućih.

Kad bi već naš vitežki šereg s velikum batrivostjum na jedno fertalj vure dalko bil odišel — stotnik, komu srce, ni znati jeli od želje boja ili od straha, jako je počelo kucati, je nje zastavil; i svoga poštuvanoga prijatelja, jednoga na svoju rodbinu pohadjaju je došešega peštanskoga fiskalijusa i gardiskog kaprola u ime celog gardistva i gori stajajučeg puka, pomolil, da jer on k paragrafum strategije od svih njih bolje razmi, naj izproti su primiti vu ruke vodstvo.

Nato veliki eljen napuni zraka i peštanski fiskalijus se za ovo neočekivano čast liepo zahfalujuč svoju strategičko operatio odmah s zotim počel, da za iskanje nepriatelja najizvrstne 12 oružjenih gardiste i školnika s groznim možarum odposlal.

Ta zapoved, kak stréla je zašla na školnika, i on jeden čas je tvrdo se suprot stavljaj rekuč, da tuliko ljudem i jednamu zločestomu možaru prama tuliko stotini nepriatelju idti nije sigurno. Ali vodja od ovoga plana nije štel odstupiti, pak da bi školniku puk, koga je ta sreća dostigla, da je mogel odzadi ostati, se jako zagrozil, nije n.u bilo drugo što vćiniti, nego se udati nemilostivni odluki, nego za podkuražanje je ipak onak po vitežkim nagnul svoju čutaru.

— No žamfuter! — vezda pak se genimo! — veli podkuraženi školnik! — vezda, ako bude potrebno, makar i stoput budem jeden za drugim streljil, nego molim gospona nadvodja, izvolite meni 4 ljudi odrediti, koji mi budu možara pod jednim nabijali, da čim gusteše bude išlo strelanje. Njegva želja se spunila i školnik je odišel na patrol.

Drugiput dalje.

Gubona árak. — Clena žitka

mmázsa.	I m-cent	kor fil.
Buza	Pšenica	13.50 —
Rozs	Hrč	11.20 —
Árpa	Ječmen	12.00 —
Zab	Zob	12.60 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	10.00 —
Fehér bab uj	Grah beli	19.00 —
Sárga » »	» žuti	15.65 —
Vegyes » »	» zimešan	13.60 —
Kendermag	Konopljeno seme	18.00 —
Lenmag	Len	21.00 —
Tökmag	Koščice	17.00 —
Bükköny	Grahorka	13.00 —

A sós-kúti „PAULA“- forrás

természetes hazai ásványvíz.

Páratlan és kristálytisztá, szénsavdús borvíz.

796 3-10

Kapható minden ásványvízkereskedésben.

Muraköz és Alsólendva egyedüli főelárúsító STRÁHIA TESTVÉREK Csáktornyán.

A sós-kúti „VITA“- forrás

természetes hazai, alkalikus, carbon-natron ásványvíz.

Leghírnevebb *orvosprofesszoraink* szenzációs gyógyeredményeket érnek el vele.

Necsak olvasni

hanemmeg is kell kísérni BERGMANN és TÁRSA, Dresden és Telachen a/E régen bevált, gyógyító hatású

Steckenpferd lilium-tej-szappanát

azelőtt Bergmann-féle liliumtejszappant (jegy: 2 Bergmänner) hogy szeplőkötölment, fehér arcóbort, valamint gyengéd arcszint nyerünk.

Darabja 80 fillér-ért kapható:

Stráhia Testvérek-nél
Csáktornya.

791 3-50

Két symenthali bika
és egy sertés kan eladó.

Terbócz Pál Hétvezér u. p.

Miksvár

806

3797. tk. 906.

Árverési hirdetés.

A perlaki kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szernecz Antal murakirályi lakos vghajtatónak Balabán Ferenc perlaki lakos elleni végrehajtási ügyében 100 kor. tőke, ennek 1905 évi január hó 4 napjától járó 5% kamatai, 38 K 90 f. eddigi 15 k. 30 f. árverési kérvényi költség behajtása végett a nagykanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. járásbiróság területén fekvő Perlak községi 1904 sztkvben felvett 395 hrsz. ház 286 sz. a. udvar és kerttel végrh. szenv. illető 17/84-ed része és u. azon tkvben felv. 3175 hrsz. Prudnica gornya Gorica dölőben fekvő szántónak ugyanőt illető 17/84-ed része együttesen 1254 K és a perlaki 2396 sztkvben fogl. 3098 hrsz. szántó Prudnica gornya Gorica dölőben az 1881 évi 60 tc. 156 §-a értelmében egészben 256 K kikiáltási árban mint becsárban az

1906. évi nov. hó 28 napján d. u. 3 órakor

alulírt tkvi hatóság hivatalos helyiségében a (tkvtárban) dr. Reményi Zoltán ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen a kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni.

A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Perlak, 1906. szept. 10.

808

Hrastovi lagvi,

vu svakoj velikoči do 70 hektolitrov
se moreju dobiti pri

Alexu Breyer i Sinu

vu Križevci (Hrvatska)

Cena je od 6 korun pri 100 litrov
i dalje.

706 9-13

Lagve moreju poštuвани kupci vu Križevci prek
zeti.

Globin

a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Eger.

Kitünő minőségű kőszén

— jutányos áron kapható: —

Jfj. Premecz Miklós

fűszerkereskedésében CSÁKTORNAYA, Deák-utca.

A téli szükséglet idejekoráni megrendelését
annál is inkább kérjük, mivel az erős tél
beállta, a szállítást bizonytalanná teszi.

Hirdetmény.

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

t. részvényesei 1906. október 11-én délután 3 órakor Csáktornyan a társulat saját hazában tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

*

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

- a) Elnöki megnyitás.
- b) a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
- c) Az igazgatóság indítványa, hogy alaptőkéje 300000 kor-ról 500000 koronára emeltesék fel, 1000 drb. új részvény kibocsátása által.
- d) Alapszabályok módosítása.
- e) Esetleges indítványok.

Csáktornya, 1906. szeptember 6-án.

Az igazgatóság.

37. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (36. §.) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorolhatására megkívántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább két hét óta a társulat könyvében az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az szüntén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, azaz 1906. évi október 8-ig az intézet pénztárába letétessék. Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki. 802 2-*

Tanonc

ki írni olvasni tud felvétetik

Mastnak József

cipésmesternél.

Jednoga poštenoga dečka, koj pi-
sati i čitati zna, za

učenika

išće

Mastnak József

cipelarski mešter u Csáktornya.

Egy jó erkölcsű

tanonc

felvétetik

Kramarits Viktor

fűszerkereskedésében

PERLAKON.

804 2-3

Keil-Lakk

legkitűnőbb mázoló szer puha padló számára.

789 4-6

Keil-léle viaszkenőcs kemény padló számára.
Keil-léle fehér „Clasur“ fénymáz 90 fillér.
Keil-léle arany-fénymáz képkereteknek 40 fillér.
Keil-léle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyan, — Horvat A. Varazsdon.

Országos vásár.

PERLAK nagyközség (Zalamegye, Muraköz) ez idén és a kö-
vetkező években is, őszi országos vásárját

SZENT LUKÁCS nap utáni kedden azaz
október hó 23 án tartja meg.

Perlak, mint az Alsó-Muraköz központja különösen alkalmas
hely a jó hírű muraközi lovak és csikók beszerzésére.

PERLAKON, 1906. szeptember 18-án.

803 2-3

Perlak község előljárósága.